

Ellen och barnen

Berättelse

Ellen Key föddes 1849. Hon bodde på en gård i Småland. Hon gick inte i skolan. Hon läste många böcker hemma.

Sedan flyttade Ellen till Stockholm. Där blev hon lärare. Eleverna gillade Ellen. Hon var snäll mot dem.

Ellen skrev också böcker. En bok var mycket känd. Den handlade om barn. Ellen ville att barn skulle vara fria. Hon ville inte straffa barn.

Ellen sa: ett barn är som en växt. Ett barn behöver ljus och kärlek. Då växer barnet bra.

Ellen byggde ett hus vid en sjö. Huset hette Strand. Ellen dog 1926. Många minns henne än i dag.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
gård	ett hus på landet med mark
skola	platsen där barn lär sig
lärare	en person som lär ut i skolan
snäll	bra och vänlig mot andra
bok	papper med text som man läser
barn	en liten människa
fri	får bestämma själv
växt	en blomma eller ett träd
sjö	ett stort vatten på land

Läsförståelsefrågor

1. Var bodde Ellen som barn?
 1. På en gård i Småland.
 2. I en stor stad.
 3. Vid havet.
2. Vad blev Ellen i Stockholm?
 1. Läkare.
 2. Lärare.
 3. Bonde.
3. Vad handlade Ellens kända bok om?
 1. Om mat.
 2. Om barn.
 3. Om bilar.
4. Ellen sa att ett barn är som en ...
 1. sten.
 2. bil.
 3. växt.
5. Vad gjorde Ellen mot eleverna?
 1. Hon var snäll.
 2. Hon var arg.
 3. Hon var rädd.
6. Vad hette Ellens hus? (öppen fråga)

Facit

1. a
2. b
3. b
4. c
5. a
6. Huset hette Strand.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

En enkel introduktion till Ellen Key och hennes idé om barns frihet. Tema: barn och skola. Lyft gärna bilden av barnet som en växt.

Diskussionsfrågor

- Var det bra eller dåligt att barn fick mer frihet? Vad tycker du?
- Vad behöver ett barn för att må bra?
- **Skriv (2 meningar):** Skriv om en bra lärare. Vad gjorde läraren?

Källor och faktagranskning

- Ellen Key, svenska Wikipedia: https://sv.wikipedia.org/wiki/Ellen_Key
- Ellen Key, Nationalencyklopedin: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ellen-key>
- Ellen K S Key, Svenskt biografiskt lexikon: <https://sok.riksarkivet.se/Sbl/Presentation.aspx?id=11453>
- Om Ellen Key, Ellen Keys Strand: <https://ellenkey.se/omellenkey/>
- Ellen Key, Encyclopaedia Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Ellen-Key>

Faktagranskad i juni 2026. Ellen Key föddes 11 december 1849 i trakten av Sundsholm (Gladhammars socken nära Västervik) och dog 25 april 1926 på sitt hem Strand vid Omberg. Hennes mest kända verk är Barnets århundrade (1900), som översattes till många språk. Hon arbetade som lärare i Stockholm, bland annat vid Anna Whitlocks skola, och föreläste vid Arbetareinstitutet. Hon var difference-feminist och tidig förespråkare för kvinnlig rösträtt. Osäkerhet: dödsdatumet anges på enstaka håll som 26 april, men de flesta tillförlitliga källor (svenska Wikipedia, NE, Britannica) anger 25 april 1926. Exakt födelseort anges ibland som Sundsholm (familjens gård) och ibland som Gladhammars socken; gården låg i den socknen.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.